

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmintelen levelek csak ismert
kezektől fogadhatók el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadás körüli panaszok bérmintve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirde-
tésnél 6 kr. s minden következőnk-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyilt-tér sora 15 kr.

Arad, július hó 5.

(Ö.) F. évi július elsejétől helyben egy magyar lap jelen meg német nyelven. Ma jutott kezünkhez annak 3-dik száma „Nro 3. „Arader Tageblatt“, Organ für politische, municipale und volkswirtschaftliche Interessen cím alatt.

Távol van tőlünk személyeket vagy pártot megtámadni, és ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy a tisztelt aradi 2-ik német lap politikai, municipalis és nemzetgazdasági irányával, — melyet rövid fennállása óta amugy sem lehetett szerencsénk megismerni, — foglalkozni legkevésbé sincs szándékunk, annyival kevésbé, mert feltételezzük, hogy saját nyelve terjesztésén kívül nemzetiségünknek többet ártani nem akar, — ennyit pedig megtűrni megszoktuk már a multban is; — azonban kötelességünknek tartjuk azon lap idézett 3-dik számában „Arad 3-ten Juli“ feliratu névtelen vezércikkre következőket megjegyezni:

Véleményünk szerint a névtelen cikk tisztelt írója, vagy nem Aradon ette eddig mindennapi kenyerét, — vagy nem ismeri az aradi viszonyokat, és ez esetben csak annyiban róvándó meg, amennyiben oly dolgokról ír, melyekről mint „ignotus in Israel“ nek fogalma sincs; — vagy bir a cikkben érintett viszonyokról tudomással, és ez esetben kénytelenek vagyunk őt — a legenyhébb kitéllettel is élve, a tények elferdítőjének nevezni.

Szándékunk ez alkalommal sem a megrovás, sem a rendreutasítás nem lehet, (miután igazságérzetünk és szabadelvűségünk tiltja valakit kihallgatatlannal elítélni), — ha nem felhívjuk előbb a t. cikkíró, sziveskedjék nekünk következő kérdésekre feleletet adni:

1. Mivel képes bizonyítani a cikkíró, hogy az „Arader Stadtverwaltung“ tehát a jelenlegi tisztikar és képviselőtestület számtalan erkölcsi és anyagi veszteséget okozott Aradvárosának? — és melyek azon erkölcsi és anyagi veszteségek?

2. Melyek Aradvárosának azon mérhetlen adosságai, melyekről említést tenni méltóztatott, — és mennyiben szaporította ezeket a jelenlegi hatóság?

3. Melyek azon „Gravaminák“ melyeket cikkíró a jelenlegi hatóság ellen még felhozhat?

Ezen kérdésekre cikkíró, azt hiszszük, mentől előbb megadhatja a feleletet, mert fel akarjuk tételteni, hogy tisztában volt ezek iránt már akkor, midőn vádjait a „Tageblatt“ hivatkozott cikkébe iktatta; elvarjuk pedig feleletét azért is, mert nem bocsátkozhatunk általánosságban elmondott vádak czáfolatába, hanem határozott állításokra kívánunk felelni.

Ami a városház felépítésére, meg a 700,000 frt kölcsön felvételére vonatkozó ellenvetéseket illeti, ezeket nem számítjuk be a t. cikkírónak, mert lehet e tekintetben saját a legjobb meggyőződésből kifolyó, egyéni nézete akkor is, midőn egy egész illetékes testület egyhangú véleményét tart helyesnek; — ami pedig a színház felépítésének ellenzését illeti, ezt ismét nem csodáljuk a német „Tageblatt“ cikkírójától, mert elképzeljük, hogy nincs kedvére a magyar színészetnek Aradon leendő állandósítása, midőn ugyanitt ő kegyelme a német literatura terjesztése mellett buzgólkodik.

Azonban meg fogja nekünk engedni a tisztelt „Tageblatt“, hogy ha már neki szabad anyanyelvét minálunk terjesztetni, nekünk is szabadjon „ithon“ nemzeti nyelvünk és művelődésünk érdekében, saját erőnkkel egy lépést előre tenni.

Pest, július 4.

(?) A közjegyzői rendtartás tárgyában egybehívott igazságügyminiszteri enquete ma, kedden

délután tartotta első érdemleges ülését, Szabó Miklós kir. táblai elnök elnökölte alatt. Tagjai ezek: az igazságügyminiszterium részéről Halassy Endre min. tanácsos, Szilágyi Dezső és Ökröss Bálint osztálytanácsosok; a legfőbb törvényszékek részéről Pósfay Károly és Daruváry Alajos, az ügyvédi kar részéről Bogdán Lajos, Brode Lipót és Busbach Péter, a kereskedelmi kamara részéről Szveteina y Miklós. Jegyzője dr. Löw Tóbiás.

A tárgyalásoknak ma következő legérdekesebb pontjai voltak. A czim felett vita eredvén, az előadói javaslat ezen czime helyett: „a királyi jegyzőkről“ a következő czim indítványoztatott és fogadtatott el hosszabb vita után: „a királyi közjegyzőkről.“

Azon indítvány, hogy a javaslat élére a közjegyzői intézmény fogalmának meghatározása tétessék, eljuttatott, miután ennek pusztán csak elméleti és semmi gyakorlati értéke sincs, és a tapasztalatok Franciaországban is azt mutatták, hogy az ily elméleti meghatározás zavarokra vezet, ezért a bajor javaslatban is kihagyatott az.

Hosszasb vita támadt azon kérdés körül, vajjon a közjegyzők kinevezése a király által történjék-e az igazságügyminiszter ellenjegyzése mellett, avagy egyedül az igazságügyminiszter által? E kérdést a többség az első értelemben döntötte el. A legközelebbi vitakérdés az elméleti és gyakorlati előkészítéskörül forgott, azonban a vita e tárgy körül nem fejeztetett be és holnapra elhalasztatott.

Aradmegye évnegyedes közgyűlésének folytatása.

Arad, július 5.

A mai ülés d. e. 9 órakor vette kezdetét. A tegnapi ülés jökönyve hitelesítettván, a közgyűlés attér a napirend első tárgya: a szervezési bizottság dolgozatának folytatolagos tárgyalására.

Felolvastatik a munkáltnak a tisztviselők hatáskörére vonatkozó része, mely némi vita után változatlanul el is fogadtatott.

Erre a fizetések megállapítása következett. A bizottság javaslata szerint a fizetések következőleg volnának megállapítandók: Alispánnak 2400, főjegyzőnek 1400, aljegyzőnek egyenkint 1000, főügyésznek 1400, főszámvivőnek 1400, főpénztárnoknak 1200, főorvosnak 1400, az árvászek elnökének 1400, az árvászeki ülnököknek 1000, közgyámnak 1000 pénztári ellenőrnek 900, levéltárnoknak 900, a szolgabíráknak 1400, segédszolgabíráknak 900, járási számvivőnek 900, mérnöki-segédnek 800, levéltári segédnek 600, iktatóknak 700, kiadóknak 700, járási orvosoknak 600, állat-orvosoknak 500, szülésznőknak 100, központi írásoknak 420, díjnokoknak 300, várnagynak 500, csendbiztosoknak 700 frt. stb.

Deseő Ádám indítványára az árvászeki s elnök fizetése 2000, az árvászeki ülnököké 1400 frtra emelteték, Joanesk u. L. által indítványozott azon kikötéssel, hogy ez utóbbiak jogvégzett egyének legyenek.

Jankó József indítványára a főpénztárnoki fizetés szintén felemeltetett 1400 frtra; de a levéltárnok fizetésének szintén általa javasolt felemelése (1200 frt) nem fogadtatik el. A többire nézve a bizottság dolgozata szerint állapították meg a fizetések.

A bizottság munkálata a napdijakat a következőleg kívánja meghatározni: alispánnak 5, főjegyzőnek 4, főorvosnak 4, főmérnöknek 4, aljegyzőnek 3 frt stb. — mi is változtatás nélkül fogadtatik el, elrendeltetvén egyezsersmind, Tavaszi Antal indítványára, egy szabályrendeletnek kidolgozása, hogy mily esetekben lehessen az illető tisztviselőknak napidijakra igényt tartaniok.

A bizottság dolgozatának a választási kerületekre vonatkozó és a legutóbbi adófizetőknek a pénzügyi igazgatóság által szolgáltatott adatok alapján összeállított névsora, az ez utóbbihoz a kimutatás tökéletlenségére tett megjegyzésekkel, elfogadtatik. A megyei választókerületek székhelyei lesznek: M.-Pécska, Ó-Pécska, Szemlak, Kis-Pereg, Kurtics, Forray-N.-Iratos, Glogovátz, Új-Panát, Szabadhely, Györök, Berzova, Radna, Tót-Várad, Soborsin, Petris, Ó-világos, Kovaszincz, M.-Világos, Pankota, Tautz, Drautz, Ágrs, Ternova, Új-Szent-Anna, Ó-Szt-Anna, Fazekas-Vársánd, Szent-Márton, Otlaka, Közzimánd, Elek, Almás-Kamarás, Kis-Jenő, Csintye, Zaránd, N.-Zerind, Seprős, Székudvar, Gyula-Vársánd, Boros-Jenő, Buttyin, Altsil, Boros-Sebes, Józsháhy.

A szervezési-bizottság munkálatainak tárgyalása ekként befejeztetvén, napirendre került Adorffy Károly indítványa Solymossinak hivatalától leendő végleges elmozdítása iránt.

Az indítvány ellen többen felszóltak, u. m. Jankó J., Sánka L., Popovits D. János, Popovits Zs. hangsúlyozván, miszerint az elmozdítás csakis a bünyfenítő törvényszék ítélete

alapján mondathatik ki, és hogy óvakodni kell az indítvány értelmében eszközöndett eljárással később nagyon is veszélyessé válható precedenst állítani fel. Az indítvány erre mellőztetett.

Bogdánffy Gergely bejelenti, miszerint a közgyűlésnek a Varjas község és gr. Nádasdy közt fennforgó vízleeresztési ügyben hozott határozata ellen bejelentett fellebezését visszavonja; miután a két község közt levő ér megdagadván az ekként fenyegető veszély a küldöttség működését halaszthatatlannul szükségessé teszi; — tudomásul vétetik.

Sternthal testvérek által beadott vízlevezetési-tervezetnek kivitele, mely ellen az illető községeknek sincs semmi kifogásuk és a gyula-vársándi községi földből ehhez szükséges két holdnak kisajátítása mellett megengedtetik.

Nagy Sándor első alispán jelenti, miszerint a közgyűlés egy utvonálnak, a Lunkaságon át Talpas felé N.-Szalontáig leendő kiépítését elhatározván, egyszersmind egy bizottságot nevezett ki, melynek feladatává tétetett, az ezen utvonalba eső nagy hidnak elkészítését, illetőleg a tervezetet és költségvetést megcsinálni, és Bihar-megye illető hatóságával érintkezésbe tenni magát, ha e megyerészről mennyiben volnának hajlandók ez utvonali kiépítéséhez járulni. Bihar-megye ajánlatot tett, miszerint ez utvonalat N.-Szalontától Arad-megye határáig saját költségén építeni ki, valamint a tervezett hid építéséhez is, a községek ajánlatai folytán, mintegy 6000 forinttal fog járulni. Jelenlést-tévő azon nézetben van, hogy a hidépítéshez, mely egészen mintegy 14000 frta van előirányozva, a megye érdekelt községei volnának felhívandók járulni, ami pedig még a szükséges összegből hiányoznék, a miniszteriumtól kéressék. Elfogadtatik, és a miniszteriumhoz felterjesztés fog tétetni, melyben Tavaszi A. indítványára azon körülmény is ki fog emeltetni, hogy Arad-megye a többiekhez képest ugy sem részesítették aránylagosan az utak építésére szánt országos alaphól.

A t. szél Péter főispán bejelenti a közgyűlésnek, miszerint Avarffy Imrét orvostudort Matavovszky Nándor főorvos és a kórházi bizottság ajánlatára, a megyi kórházhoz a orvosossá, fizetésének jul. 1-től leendő utalványozása mellett, — Fehér György, Papp Emil és Gaal Jenő urakat pedig tiszteltetbéli aljegyzőkké nevezi ki.

Monczai Tivadar aljegyzőnek a napokban történt elhunnya bejelentetvén, ez állásnak választás által leendő betöltése a jövő közgyűlésre tüzetik ki, addig is a főispán fogván az állásra alkalmas egyénrel elhunyat helyettesíteni.

Ezután még az u. abban kinevezett tiszteletbeli hivatalnokok letetvén az esküt, és a mai ülés jegyzőkönyve is hitelesítettvén, a jelen évnegyedes közgyűlés véget ért.

A tandij a népiskolákban.

Pauler, cultus- és közoktatásügyminiszter egy rendeletben törvényt akar módosítani. Kiadta ugyanis rendeletben, hogy mindazon községek, melyek államsegélyben akarnak részesülni, a népiskolában 2 frt, felső népiskolában 4 frt és polgári iskolában 6 frt tandijt szedjenek. Holott a népiskolai törvény 121. §-a kimondja, hogy a tandijt az iskolaszék szabja meg.

Nem tudjuk, mi indíthatta Pauler urat e lépésre? Mert eltekintve attól, hogy e lépése törvénybe ütközik: káros is az sok tekintetben.

Tudjuk, hogy az iskolai törvény szerint a község 5 százaléka iskoladót vet ki. Most Pauler e rendelet által a terhet legtöbb helyt igazságtalanul neveli. Mert megengedi ugyan, hogy szegényeknek a tandijt az iskolaszék egészen vagy részben elengedje és ebben meghagyja az iskolaszék jogkörét, — de aki ismeri népünket, az tudja, hogy „szegény“ lenni — dicséretére legyen mondva, szegényleni. Már most vegyük, hogy egy embernek három fia van, egyik jár a népiskolába, a másik a felső népiskolába, a 3-ik a polgári iskolába. Fizetni kénytelen 12 forintot gyermekeiért a Pauler rendelete folytán, ha tehát 100 frt adót fizetett és ezután 5 százalékat községi iskolai adót, most adója 12 százalékkal növekedett. Mig épen ennyi gyermekkel bír, de csak 10 frt adót fizet atya adója 120 százalékkal emeltetett — Pauler által. Ugy hisszük ehez nem kell commentár.

Ezt elrendelni egy egész országra — a helyi körülmények tekintetbe vétele nélkül, valóságos ügyetlenség, mely azt szüli, hogy ott hagyják a községi iskolát üresen. Akkor aztán se pénz — se nevelés!

De Pauler, ugy még tovább megy. Elrendeli, hogy a fizetésben a községi tanító csak a minimomot kaphatja. Ez hasonlóan törvényt módosít az iskolaszék jogkörébe vágás és a mellett hasonlóan arra vezet, hogy ily nyomorúságos fizetésre nem akadván valámire való tanító, épen a közös iskolában lennének legrosszabbak a tanítók, — hogy neveljük az iránt az ellenszenvet és tegyük üressé. — Holott azokat kitűnő tanítókkal kellene ellátni, hogy legyőzzék az akadályokat, az előité-

leteket és győzzenek a versenyben a felekezeti iskolákkal.

Mindezt Pauler ur, ugylátszik, nem akarja.

Meglehet, hogy e lépésre takarékoskás vezette: a községekkel akarja viseltetni az állam terheit.

Azonban ez rossz gazdálkodás: mert népvélsünknek kimondhatatlan sokat árt.

Reméljük, hogy az iskolaszékek tudni fogják jogaikat védeni és elvetik e rendeletet. Használják ezzel a népnevelésnek. Pauler urat egyébiránt jó lesz interpellálni ez ügyben.

Egy ügy barát.

Bécs, jul. 4.

Az urakházának mai ülésén jelen voltak: Károly Lajos, Albrecht, Ernő, Rajner főherczegek, — Rauscher és Schwarzenberg bíbornokok, — Tarnóczy herczeg-püspök, — Sembratovitz érsek, Wiery herczeg-püspök, a lemburgi érsek, és a marburgi herczeg-püspök. — A Tachau városnak adandó előlegre vonatkozó törvényjavaslat, Schwarzenberg bíbornok felszólalása folytán sürgetős tárgyalás után en bloc elfogadtatott. Erre megkezdődött az általános vita a budget előterjesztvény felett!

Gróf Auersperg Antal utal az urakházának ismételt oppositójára a foederalismus ellen; — hangsúlyozza a közvetlen választások szükségességét; — a miniszterium által elvállalt feladatot megoldhatlannak mondja; — Galiciával a kiegyezést lehetőknek tartja; — azonban a csehek és szlovenek kielégítése csak a németek rovására lenne lehetséges; — s végül elvtársai nevében kinyilatkoztatja, hogy — tekintettel az államháztartás szükségleteinek kielégítésére — a képviselőház által elfogadott budget tárgyalásába bebecsátkoznak; ezzel azonban nem kívánnak bizalmat szavazni a kormánynak, melynek törekvései az urakházának ismételve kifejezett nézeteivel ellenmondásban állnak.

Hasner után, ki a hazafias egység érzelmét a birodalom hatalmi körének a tartományokba való áthelyezése által nem akarja széttépni, — Dittl (Krakóból) szólal fel, kifejezést adván a Galicia részéről a jelenlegi kormányba helyezett bizalomnak, mely ellen annak ellenesei semmi pozitív vádat nem hozhatnak fel. Ugy véli, hogy ha a jelenlegi kormány megbuknék, ez lenne az utolsó szabadelvű kormány, mert utána csak a kard uralma következne.

Dittlnek Krauss válaszol, — kiemelvén, hogy a galicizai vidéki népesség mindig hű volt a kormányhoz, névszerint a ruthenek. Guluchowski azt hangsúlyozza, hogy a miniszteriumnak semmi féle terhelő ténny sem vehettek szemére, minél fogva a kormány ellen vont minden következtetések elesnek. Ő is elvtársai ennél fogva bizalommal vannak a kormány iránt.

Az általános vita befejezése után a miniszterelnök hosszasan nyilatkozik, — mire a részletes viták kezdődtek meg. — Pratobera minájárt a viták kezdetén kinyilatkoztatá elvtársai nevében, hogy ők az Auersperg gróf által tett nyilatkozat szellemében fognak szólni. Arneith indítványára az egész államköltegetés en bloc elfogadtatott, és a pénzügyi törvény vita nélkül jóváhagyatott.

A bizottság által beadott 25 javaslatra vonatkozólag Larisch azt indítványozza, hogy az első határozati javaslat, (mely az urakháza levéltárnokának személyes ügyére vonatkozik) tárgyalásba veendő; a többi felett pedig térjen a ház napirendre. Larisch ezen indítványa elvetetett, és az összes határozati javaslatok vita nélkül elfogadtattak.

Arad, július hó 5.

A franciaországi pótválasztások eredményéről a legelső tudósítást két, jul. 3-ról keltezett párisi távirat hozza. Az egyik szerint a 34 departementben, kivéve a Seine-departement-t megválasztatott 56 köztársasági és 12 conservatív. A másik szerint pedig, a 114 megválasztott közül a mérsékelt köztársaságiaknak, kik Thiers politikáját fogják támogatni, száma 80—90-re tehető.

E szerint a választások csakugyan kedvezően ütöttek ki Thiers politikájára nézve, s már most csak az a kérdés, hogy a végrehajtó hatalom főnöke meddig leendő, a két ellentétes áramlat, a mindjobban előtérbe lépendett határozottan republikánusok és a semmi nemű fondorkodásoktól vissza nem riadó monarchisták közt a közvetítő szerepet vinni.

Gambetta megválasztatása Bordeauxban, hol nagyszerű program-beszédet tartá, mindenesetre igen jelentékeny horderővel bír a republikánus-párt jövő magatartására nézve; mint erre fennírintett beszédében kimondott elvei után biztosan lehet következtetnünk, főleg ha tekintetbe vesszük azon erélyt és hajthatlan határozottságot, mely e férfi minden fellépését és törekvéseit jellemzi.

Az ex-dictator bordeauxi beszéde alak és tartalma tekintetében a legsikeresebb szónoklatok közé tartozik. Gambetta nagyban meglepte ellenégeit és barátait. Ő, kit Thiers a nemzetgyűlés szószerzőjének egyenesen örültek, bolondnak nevezett, most mint a jelen kormány legőszintebbi és csaknem föltétlen barátjaként mutatja be magát. Gambetta ma is a helyzett magaslátán áll. Távol az egyéni önzés, a személyes hírság szenvedélyétől, az elfogultlanság magaslátára emelkedve, osztogatja aranytanácsait, melyek elfogadásától és alkalmazásától függ Franciaország jövője. Ő fölismeri az utat, mely Franciaország regenerációjához, új életre keltéséhez vezet s fölismeri azon szerepet, melyet e nagy munkában az ellenzéknek játszania kell. Gambetta lemond, a minden áron való ellenzékeskedéstől, oppositionalis viselkedet nem bántja őt, egyedül a közérdeket tartja szem előtt, szóval beszédében olyan politikusnak mutatja be magát, ki nemcsak a háború, hanem a béke szükségleteit is fölfogni és méltányolni képes. Vajha jóvendő békés működése szerencsésebb, sikeresebb lenne, mint minők a háború idején az ország megmentésére tett nagyszerű erőfeszítései voltak.

Gambetta a személye iránt, azonban könnyen megfogható okokból, a conservatívek nagy ellenszenvvel viseltetnek, így a „Constitutionnel” ezt írja róla:

Ő nem az a férfi, kire a párisi demokratiának szüksége van. „Ő gyanús társaságban mutatja be magát, egytűvet tartozik Victor Hugóval, a kommunista barátjával, Ranc-kal, ki a márcz. 18-ki felkelők közt tartózkodott, Lockroy és Floquetval, kik versaillesi szökevények, Bonvallettel Motte, Loiseau-Pinsonnal, mind oly nevekkal, melyek a vörös zászló alá csoportosultak s melyek a márcz. 18-ki büntényekért nagy erkölcsi felelősség terhel. Igaz, hogy szept. 4-ke óta nem kapták rajta Gambettát semmi új zendülési tetten, de multja és összekötetése ellene bizonyítanak. Ha nem is vett részt nyilvánosan a communeban, azellen semmi óvást nem hallatott, s jól tudjuk, hogy ő a dictatura embe-re. Maga a köztársasági unio sem veszi őt igénybe, s nem bizonyos, hogy vajjon nem protegálja-e őt a „Siécle.” Ő oly jelölt, melyet párisnak vissza kell utasítania, megjelenése a válságos órában, melyben mi vagyunk, nagyobb veszélyt jelez, mint a minőtől tartottunk.

Nem, a commune nincs meghalva; még mozog, mint egy rosszult eltiport kigyó igyekszik összeszedni gyűrűit.

Erre csak az a megjegyzésünk, hogy aki Gambetta választási beszédét elolvasta, az vagy rágalmazza őt — vagy ráfogásokkal él, ha ilyeneket ír.

Gambetta jelöltsége állítólag végtelenül alkalmatlan Thiersnek.

Thiers még más oldalról is oppositio fenyegeti, de melyet csak üdvözölni lehet. Ugyanis 160 képviselő szabadelvű klubba alakult.

Egy francia hivatalos jelentésből.

E napokban Párisban egy 30 ívnyi tömött könyvecske jelent meg, melyben Stoffel ezredesnek, a császárság alatt berlini katonai követségi attaché-nak 32 hivatalos jelentése foglalattak. Stoffel berlini jelentései arról híresek, hogy már a háború kitörése előtt bátorsággal birt leplezetlenül kitárni a császári kormány előtt a francia hadsereg szervezésének gyöngységeit a poroszokkal szemben, s mintegy megjósolta a bekövetkezett vereséget. Ezuttal csupán a jelen év május 31-én kelt előszavát s jelentésekhez mutatjuk be olvasóinknak:

„Hazugsággal táplált a császárság s azzal tömnek most is; — mondja a szerző — ez a bukásunk, ez a nyomorunk való oka. A gyermekeket a században nem tanították másra: mi vagyunk a világ első nemzete, katonája. Mi vagyunk legjobban igazgatva, kormányozva az egész világon. Tudósaink, költőink, művészeink és szellemi dusságunknak sehol a világon párja. stb.

De kezdjen csak a háborúnál. Én, mint a porosz követség katonai attachéja, tudom jól, hogy hazugság volt Ollivier és Gramont nyilatkozata, hogy a király insultálta Benedectt. Jules Favre kijelentése a terület nem engedésből, Trochué: hogy Páris kormányzója nem adja meg magát soha, mind hazugságok. Ugyan ki is hitte Trochuének, hisz magát a császárné lábához dobva, esküdött hűséget és ígérte, hogy ha kell a Tuillériák lépcsőjén harcolva, esik el a császári házárt; és szeptember negyedikén a tette sűrűtő követeknek azt felelte: már késő! Ugyan ő február 9-én levelet írt a párisiakhoz, hogy a poroszoknak nem szabad a nemzetközi jog értelmében Párisba lépniök, mivel az erődöket fegyverrel nem foglalták el.

Thiers Bordeauxban a nemzetgyűlés előtt beszélt feltételekről, melyeket a poroszok kifizettek volt; hazugság, mivel a poroszok éppen semmit sem nyújtottak, mit feltételnek lehetett volna mondani. A szószerzőről mondta: soha nemzetgyűlés szabadabban nem volt választva. Hazugság! mert a körülmények nyomása fölfölt minden eddiggi. Thiers mondá: megértük, hogy a francia seregnek a legszilárdabb szervezet és legkitűnőbb táborokat adhattuk. Seregünk a legszebb, mely valaha Franciaországnak volt. Hazugság! A május 22-diki gyűlésben így szólt: Douay osztálya a részen erőszakkal betört és... Hazugság! mert Ducaet ur adott jelt a seregnek, hogy a falak el vannak hagyva, és ő vezette be őket. Jules Favre ápril 10-én a teljes ház előtt mondá: hogy a felkelést csak egy maroknyi rendetlenkedő csinálta és csakhamar leverve lesz. Hazugság! a melynek a hívók, mint Páris érseke is áldozatul estek. Ő mondá: hogy a felkelés nem francia, idegenek munkája. Hazugság! mert 100-ból alig egy az idegen. Mind család ez, melynek csupán családás lehet az eredménye.”

Gambetta beszéde.

E nagyfontosságú beszédet lehető nagy terjedelemben közöljük azért, mert Gambetta nemcsak

szónoki tehetsége és a nagy háborúban nyert fontossága által érdemli meg ezt, hanem főleg azért is, hogy a mult tapasztalatain, dicsőretre legyen mondvá legelőbb ő okult, és legőztre önmagát, csatlakozik a dolgok mostani rendjéhez, míg az a köztársaságot biztosítja. Vajha korábban lépett volna fel ez irányban.

Beszédét a bordeauxi köztársasági bizottságok küldötteihez hűtfőn este jun. 26-án intézte, ez így hangzik:

Uraim és kedves polgártársaim! Én nem akartam azon földre lépni, melyről azon viszontagságok után távoztam, melyeket önök jól ismernek; nem akartam Franciaországba visszatérni, hogy itt a köztársasági párt törekvéseiben és műveleteiben részt vegyek a nélkül, hogy Bordeauxban meg ne állapodjam.

Önöknek, kik a köztársasági párt végbement egyesülését képviselik, ki kell fejeznem rokonszenzenemet és elismerésemet azon érzéseikért, melyeket irányomban mindig tanúsítottak; és miért allgatnám el? — én a választások és a nehéz helyzet alkalmából, melyben az ország jelenleg áll, — meg akartam önöknek mondani minden személyes utógonolat nélkül, miután én nem vagyok e megye követjelöltje, azt, mit reményelek, azt, mit eljésülni ohajtanék.

(Itt szónok félbeszakattatva a tapsok által, így folytatja:) Ne tapsoljanak önök uraim! Az óra sokkal ünnepélyesebb, hogy sem egymás irányában más szavakkal bírnánk, mint a tisztelet és a kölcsönös bizalom szavaival. (Nagyon helyes.)

Ha közelebbről tekintjük Franciaország jelen helyzetét, a jog és igazság szenvedését, az elég alkalmas arra, hogy bennünk a legmélyebb szomorúságot ébreszse fel; azonban ez minket a legfőbb asabb működésre hi fel s tiltja az elcsüggedést. Ha tanulmányozzuk, azon következtetésre fogunk jutni, hogy ha a köztársasági párt akarja, képes lesz ezen országot ujja alakítani és abban egy oly szabadelvű kormányt felállítani, mely védve van a meglepetés, reactio és tehetetlenségétől.

Ennek kitüntetésére ma a monarchista pártok követelésével szemben szükség van, nem csak azon elvek diadalra juttatására, melyekhez csatlakozunk, hanem főleg, és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy Franciaország jóllelte visszaadassék.

A jelen órában mit látunk Franciaországban? oly embereket, kik minden időben rágalmazták a demokratiát, kik tudatlanság vagy személyes érdek-ből azt gyűlölték, iparkodtak kizsákmányolni saját előnyükre a hiszékenységet és félelmet, rendszeresen megvesztegetni az embereket és oda törekedni, hogy az utóbbi hónapok eseményeit a köztársaságnak tulajdonítsák, melynek azonban egyedül köszönhetik, hogy nem száműztek és nem veszték el.

És én úgy találom, hogy a jelen helyzet, és a között, mely 1870. máj. hóban legördült, egy tanulságteljes analogia létezik.

Franciaország 1870. májusban megkérdezett és önök jól tudják, hogy ki által és hogyan? De nem kevésbbé igaz az is, hogy az önsóra felelti rendelkezés jogába volt öltöztetve. A szoldos saját által felizgatott félelem, valamint a legaljasabb érdekek — a dynastikus érdekek és a parasiták érdekei — szövetségeseinek segítségével rászedték Franciaországot, rászedték szavazatát; de azért mégis kimondotta határozatát és villám gyorsasággal, három hó múlva ezen határozat után, vágyai teljesültek és az igazság helyes szigorával bűnhődött, hogy egy császár bűnös karjaiba vetette magát.

Most különböző neve alatt ugyanazon kérdést teszik fel Franciaországnak. Le akar-e még egyszer mondaní, és újból a dynastiák járma alá szegődni Franciaországot?

Burkolják el bármí módon a dolgokat, önök látják, hogy mindig az a kérdés forog fenn, hogy Franciaország akarja-e maga magát kormányozni és önmagától fölemelkedni, és a borzasztó tapasztalat után, melyből véresen és megbénuulva került ki, végre akarja-e maga magát vezetni?

Daczára a kihágásoknak, melyek elkövetettek, és daczára a büntényeknek, melyek a párisi commune bukását jelezék, daczára a rágalmaknak, melyeket a köztársasági párt szónokai, vigasztaló körülmény az, hogy az egész polgárháborúban az ország megtartá hideg vért; a municipalis választások megmutatták ezen borzasztó válság után való napon, hogy az ország nem csatlakozott a reactiohoz. Ebből merítettünk reményt, mely politikai működésünkben türelem és eszélyre indít. Azt hiszem, hogy a köztársasági vélemények különböző árnyalatainak végbement egyesülésével szemben Franciaországot egy oly fegyelmzett párt színterévé tehetjük, melynek szilárd elvei vannak, tevékeny, éber és minden eshetőségre kész meggyőzni Franciaországot kormányzóit teljességgel. Szóval, oly párt, mely ezt fogadta el a jelszavául: a legszesélyesebb és legméltóbb hatalom.

Mindezek felett eszélyesebbnek kell lennünk. Ez nem kerül sokba, azon magasztos elvnel fogva, hogy nincs más, valóban eszélyes és áldást hozó politika, mint a republikánus párté. (Nagyon helyes.)

Nem szabad letéritetnünk magunkat a jogoság útjáról sem rágalmak, sem méltatlanságok által; és én meg vagyok győződve arról, hogy ha mi együtt tartunk és résen állunk, és minden felmerült kérdésnek szakadatlanul republicanus megoldást törekünk adni, az összehasonlítás és ellenmondás útján megmutatandjuk azon követelőknek, kik minket megvetnek és ignorálnak, hogy mi jobbat akarunk a méltatlanságnál, és hogy mi egy kormányképes párt vagyunk, az értelmiség és az eszély pártja, és hogy azon emberekben, kik a mi elveinket vallják, a tudományak, önzetlenségnek és a rendnek valódi biztosítékait fogják feltalálni, melyek nélkül a kormány nem egyéb, mint egyesek jövedelmi forrása.

Szükséges tehát fenntartani és támogatni kormányunkat, a köztársaságot, tettben és jogban a nélkül, hogy a gyermekes árnyalatok felett veszedjünk. Engedjük meg önök kijelentem, hogy a kormány, melynek nevében törvényt hoznak, békét kötnék, milliárdokat szednek fel és igazságot szolgáltatnak: törvényes kormány, mely erejét és

jogát saját tetteivel fogja bebizonyítani. E kormány mindnyájunk tiszteletét megérdemli, és bárki fenyegetné is, az lázadó (bravo, bravo).

Több eszély! — több méltóság! Helyesen! Ez egy oly fogadás, melyet el kell fogadni. Ez a republikánusoknak nem új jelszó, ez ő dogmájuk, mely szerint a közügyek vezetése másnak nem adatik, mint az érdem és erénynek. Ez az erény és erkölcs azon tisztelete, melyet hiába vártunk e császárságtól, és bizonyára onnan van az, hogy a moral ellensége lévén minden oly hatalommal való való egyezkedésnek, mely a büntényre van alapítva és corruptió által tartja fenn magát, a mi oppositiónak kibékíthetetlen és forradalmi lett.

Ma a köztársasági kormánnyal szemben való oppositiónak változik jelölme és módosul eljárásai tervezete, ellenőriznie és pressiót gyakorolnia kell, de nem rombolni a feladata.

Igen, mi tisztelni fogjuk a ti kormányokat, legalitástokat és választástokat, de mi nem mondunk le a bírálat és a reform jogáról; — és valamint nem kértük soha senkinek kegyét; az általános szavazatra fogjuk bizni, hogy válasszon azok között, kik minket lenéznek és azok között, kiknek békéltetésük és állhatatosságuk volt, küzdeni a köztársaság és szabadságért! (Elénk taps és helyeslés.)

Az ellenzék feladatának felfogása köztársaságban a körülményektől, a kortól függ. Bizonyos, hogy a párt lovagias, mondhatnám hősi kora elmúlt, mióta reményei legalább részben teljesültek. És a mi kötelességünk most elveink alkalmazása mellett küzdeni, ép oly hideg vérrrel szemlélve és türelmesen, a mily lelkesedéssel és eréllyel küzdöttünk annak idejében a császárkodás ellen. (Helyes.)

Oly kormány alatt, mely a rend fenntartása végett kénytelen volt a köztársasághoz folyamodni, van valami, mit el kell fogadni, mint létesítendő és létesíthető, és mihez mindaddig ragaszkodunk kell, míg azt el nem értük. Minél egyszerűbb a cél, minél egyértelműbb az azutáni törekvés, annál biztosabb és gyorsabb lesz a siker. A végcél egysége és egyszerűsége legyen a mi jelszavunk; de nem elég, hogy a köztársaság pártja legyen az elvek és a gyakorlat pártja, tehát kormányképes párt: szükségünk van világos határozott programra, mely visszautasítja az utópákat, a rajongást, melynek mi sem állja útját, mely végre menekvés legyen a depotismus és a lázadás közti hánkyodásból. — El kell hogy tűnjék közülnk minden bajnak igazi kuforrása: a tudatlanság, mely okozója a despotismusnak és a demagogiának. E rossz lelkizűdésre valamennyi a politikusknak kinalkozó eszköz között van egy, mely minden felett áll és mindent magában foglal: a általános oktatás. Azon kell lennünk, hogy szerencsétlenségünk után, melyet nem egyedül a kormány okozott, hanem közszellemünk hanyatlása és tudatlanságunk is, meghányjuk a kérdést, mikép vegyük elejét új csalódásnak, új meglepetésnek, új tevékenységnek és új bukásnak; mikép emelkedjünk ki alárendelt állapotunkból, mely anynyi áldozatunkba került. Tanulmányozzuk bukásunkat, kutassuk forrásait és ismerjük el: minket túlhaladtak más népek, melyek sokkal kevesebb tehetséggel bírnak mint mi, de melyek folyvást haladtak, míg mi megállapodtunk!

Igen, tanuságokkal kezeinkben, bátran állíthatjuk, hogy nemzeti neveletésünknek alsóbb foka az, mely reánk e csapást mérte. Oly ellenség vert meg minket, mely maga részéről előrelátást, fegyelmet és tudományt vetett a latba. Ime a tanuság, hogy még a tisztán anyagi erők küzdelmeiben az értelmi fensőség az, mely mester maradt. És idebenn, vajjon nem azon tudatlanság-e, melyben a tömegeket rothadni hagyták, szűlt-e ezen válpereczek, ezen iszonyú kitérősek, melyek történelmünkben mind valódi idült bajok csaknem határozott perczben tűnnek fel, úgy hogy szinte előre meglehetett jósolni ezen roppant társadalmi viharokat.

„Ő, szakítanunk kell a multtal; újból kell teremtenünk Franciaországot,” ez volt a kiáltás, mely minden kebelből felkadt a csapások napján. Három hóig lehetett hallani ezen szent hangot, mint rögütni világosságot egy nép előtt, mely nem akar elveszni. E kiáltást többé nem hallani. Ma már nem hallani egyébről, mint dynasticus szövetekekről és ármányokról; ma már nincs más kérdés, mint az, hogy melyik trónkövetelő fogja birni a veszélyben levő haza romjait. Ennek meg kell szűnni! Határozottan szét kell szórni ezen botrányos vágyakat, s nem gondolni egyébre, mint Franciaországra! Be kell végeznünk a forradalmat!

Igen, bármily rágalmak hozassanak is forgalomba a francia forradalom emberei és elvei ellen, nagyszerűen kell azokat igazolnunk; folytatnunk kell munkánkat, mely nem lesz addig bevégezve, míg a forradalom be nem tétőztetik. (Helyeslés.) Csakhogy uraim, én ezen szó alatt forradalom: az igazság és jog elveinek lelkesítő szétáramlását értem és teljes erőmből visszautasítom annak azonosítását ellenfeleink áruló és számító erőszak-vállalatával.

A forradalom mindenkinek biztosítani akarta az igazságot, egyenlőséget, szabadságot, proclamálta a munka uralmát és annak minden jogos hasznát biztosítani akart; de alája vetette magát a késedelemnek, csaknem a teljes kimaradásig. Részünkre csak az anyagi vívmányok jutottak; de a politikai és erkölcsi eredmények még jóni fognak a nagyobb tömeg részére. A kézművesek és parasztok, különösen ezen utolsók, semmi más mint anyagi hasznat nem vontak abból, melyek becsesek ugyan, s méltók figyelmünkre és aggályainkra, de még mindig csekélyek arra, hogy azokat szabadokká és valódi polgárokká tegyék.

Semmi sincs logikailag természetesebb, mint azon szavazat és tényei, melyekkel a parasztokat vádolják néha anélkül, hogy számba vennék azon értelmi alsó fokozatot, melyben őket a társadalom tartotta. Ezen vádak igaztalanok, alaptalanok, és azok ellen fordulnak, akik azokat fölláttatták. Ezek egy előre nem látó társadalom teremtményei. A parasztok értelmileg hátrább állanak pár századdal a nemzet felvilágosodott részétől. Igen, a távolság szerfelett közöttük és közöttük, kik tu-

dományos és classica nevelésekben részesültünk, mely egyébről nem elégséges napjainkban, kik megtanultak olvasni történelmünkől, kik beszéljük nyelvünket addig: míg honfi társaink — fájdalom kimondani is — csak hebegik azt. Ah, ezen magát a földmivelésre szentelő paraszt, mely oly bátran tartja az eke szarvát, kinek nincs egyéb vigasztalása, minthogy ősei földjét egy barázdával megnagyitva hagyja gyermekeire, kinek minden szentüdvé, minden öröme, minden aggodalma ezen ősi örökben egyesül. Ő nem bir tudomással a külvilágról, a társadalomról, melyben él, csak hírek, legendákból; egyaránt zsákmánya a csalóknak és jóknak, anélkül hogy okát tudná; a forradalmat jöltevéjeként öleli keblére; hiven megüzteti adóját és oda adja vétért azon társadalomért, mely iránt egyenlő félelmet és tiszteletet tanusít. De itt aztán végződik is szerepe, s ha elvekről beszélés neki, azokat nem ismeri és természetesen azt feleli vissza: ez az igazság! Ennek daczára ez a paraszt az, kihez fordulnunk kell. Azon szavak, melyeket a pártok kicseréltek, „ruralité,” „de chambre rurale,” ezeket kell fel emelnünk és nem bosszúsággal illetnünk.

Ah, kívánnunk kellene, bár lenne ily földmíves kamra (Chambre rurale) a szó mély és valódi értelmében: mert nem madárijesztők azok, kikkel földmíves kamrákat lehet alkotni, hanem mivelt és szabad földmívesekkel, kik képesek önmaguk képviselőre és akkor a tréfa helyett, a földmíves kamrák ezen képesítővényéne valódi biztosítéka a tömeges miveltségnek. Ezen új socialis erő a közzóra lenne fölhasználva.

Fájdalom, azonban még nem vagyunk ott, és ezen előlépés ép oly hosszú ideig meg lesz tagadva tőlünk, míg a francia demacratia a szembetűléssig nem fogja kimutatni, hogy éppen a legfelsőbb osztályok életérdekeiben áll, ha a hazát fel akarjuk támasztani; ha vissza akarjuk adni neki nagyságát, hatalmát és közszellemét növelni és erkölcsi-leg fölemelni a munka ezen népét, mely a képes-ségnek és tevékenységnek még szűz nedűjében és kimeríthetlen kincseiben gazdag. Tanítani növelni kell a népet; ez az, mivel a társadalomnak tartoznak, s ez az amit követelhetnek attól. (Helyeslés.)

Azon nap, melyen jól fel fogják fogni azt, hogy nekünk nincs más nagyobb és sürgősebb feladatunk, hogy mellőzhessük, enlapolhatunk minden más reformot, hogy csak egyetlen egy feladatunk van: terjesztetni a népoktatást és elhinteni a tudományt, ezen nap újjászületésünkre egy hatalmas lökést fog adni. Szükséges azonban, hogy tevékenységünket kétféle irányozzuk, egyrészt a szellem, másrészt a test kifejlesztésére; szükséges, hogy exact kifejezéssel élve, a nevelésnekünk minden egyénben realis értelmiséget adjon. Nemcsak azt akarom, hogy ezen egyén gondolkozzék, olvasson és okoskodjék, akarom, hogy ő cselekedni és küzdeni is tudjon. Az instructorok helyébe mindenütt gymnasiumokat és hadnöveldéket kell állítani, hogy gyermekeink, katonáink, polgáraink, egytől egyig karddal és fegyverrel bábni tudjanak, hogy nagy meneteket tudjanak megtenni, hogy az éjét a szép csillagok alatt tölthessék, s hogy minden viszontagságot kitartással elviselhesenek a hazáért. (Mozgás.) Ezen két nevelési irány-lökést kell adni, mert különben önök elméleti és nem hazafias művet végeznek.

Igen, uraim, ha minket megelőztek, igen, ha minket azon legfőbb igazságtalanság elviselésére kényszerítettek, hogy Kleber és Hoche hazája két leghazafiasabb tartományát elveszítse, azokat, melyekben a katonai, iparos, kereskedelmi és demacratikus szellem leginkább megvolt, mi ezért csupán físzai és erkölcsi gyengeségünket vádolhatjuk. Ma a haza érdeke azt parancsolja, hogy ne ejtsünk okatlan szavakat, hogy zárjuk be ajkainkat s hogy tessünk érzelmeinket szívünk mélyébe; kezdjük tehát előlrol a nemzeti regeneratio nagy művét, fordítsuk arra minden időnket, hogy tartós művet hozzassunk létre. Ha tiz, ha husz év szükségeltetik erre, a tiza husz évet arra kell szentelni: de a művet azonnal meg kell kezdeni; minden évben látnunk kell azt, hogy a nemzedék felserdül, érteles, értelmes, a tudományokat ép úgy szereszereti ép úgy mint hazáját, szívében hordozván eme mondatot: a hazát csak úgy lehet jól szolgálni, ha annak észrel és karral hasznára vagyunk.

Mi rossz iskolában növekedtünk, nekünk ha csak lehetséges, ki kell magunkat grógyítani a hírság bajából, mely anyyi vést hozott ránk.

(Vége következik.)

A germanisatio s a növevelés.

Hazai lapjaink, írja egy magyar család-anya a „P. N.”-ban, a legközelebb mult napokban egyhangulag felszólaltak a germanisatio gyors elterjedése és a magyarosodás hátramaradás tárgyában.

A panasz sok viszhangra akadt, de ellentmondásokra is, amennyiben némely német újságok el nem mulasztották az egész dolgot a magyarosítási viszketeg színében előtűntetni.

Ne hagyjuk magunkat ezen egy oldalú és méltatlan megtámadások által igazságos törekvéseinkben megzavartatni.

A magyar nyelv lassu terjeszkedésének számos okai vannak, melyek közül némelyek ugyan évszázadok óta tartó nemzeti szerencsétlenségeinkből magyarázhatók meg, de vannak olyanok is, melyek saját mulasztásainkból eredtek.

Mi mindig csak bajainknak mentegető okai felett jajgatunk, és saját hibáink előtt, mint struccmadár, fejünket a homokba dugjuk. Nagy és szesz dolog volna mindezen okokat itt fejtegetni, de az utóbbiak, t. i. az önközta okok sorából egyet, jelen sorokkal ki akarok rántani; értem „a nem magyarallenes neveltetését.”

Ne ijedjenek meg szép olvasónőim, nem akarok én önök műveltsége ellen kikelni; tudom, hogy önök elolvasták Petőfit, Jókait, s emellett akár francziául, akár németül legömbölyítik a legelősebb társalgás fonálát; annyit azonban engedjenek meg, hogy leányaink nem-magyar neveltetése ellen panaszt emeljek.

A férfi szokott ugyan — ha nem is mindenütt — a családban uralkodni; de a családi nyelv felett legtöbb esetben a nő dönt és határoz.

A nő több esetben németesíti el a magyarembert házáat, mint megfordítva.

Ne vegye a magyar nővilág ezen észrevételemet rossz néven, egyesek nem hibáztathatók, és igen nehezen küzdhetnek a divat ellen!

Tekintsünk csak leánynevelésünkön végig: a nyilvános leányiskolák tanítónői németek; a magán-intézetek tulajdonosai francia nyelvmesterek; a klastromok neveléssel foglalkozó apácáit hazai püspökök magyar pénzért Németországból, a vagyonosabb körök „gouvernant”-jaikat Hamburgból, Párisból, Gengföből hozatják, s ha nem is tagadom, miszerint ezen jó hírből már nagyon sokat vesztett osztály igen sok érdemes egyéniséggel is dicsekszik, mégis csak mind idegenek leányaink kedélyébe idegen hajlamokat csepegtetnek!

Mindez nagyon szomorú, de még szomorubb az, hogy ezen baj oka a szükségben gyökerezik; mert nincsenek elegendő magyar nevelők.

Nem tudom, mily intézkedéseket tettek vagy fognak tenni iskolászekeink, népnevelési egyleteink ez ügyben, de kár volna ezekre várni, a tűz körmeinkre és a magyar asszonyaink sokat tehetnek önjerejükben.

Röviden szólva a feladat: „egy országos nevelőnő-képezdének” megalapítása körül forog, mely évenként a nyilvános leányiskolákat, magánintézeteket és családokat nemcsak általános világműveltségű, hanem magyar nevelőnőkkel is látná el.

Tíz év múlva az emberiségnek és nemzetiségnek ezen apostolai a magyar családok keblében a nemzetiséget, idegeneknél az irántunk való rokonszenvet tetemesen nevelhetnék.

Hány szegény hivatalnok, református lelkes, honvéd, gazdatiszt stb. örömmel szánna leányai sorából legalább egyet ezen pályára, mely ha nem is ragyogó, de a nőnek tisztességes önkeresetet biztosít és ez az erénynek — öre.

Hiszem és reményelem, hogy főrendieinknek és vagyonos osztályainknak női nemcsak saját gyermekeik és unokáik, hanem nemük érdekében is ezen ügyet támogatni fognak, s ha egy bazár alkalmával bájos fáradozásaikkal 40 ezer forintot szerezhetnek az árvízkarosultak számára: nem gyűjthetnének-e 100 ezreket ezen magasztosabb célra?

A legelső magyar asszonya királyné, s ettől le a legszegényebb anyáig alig lesz egy, aki örömmel ne rakná ezen oltárra filéit, s ne szerezhetné meg férje hatalmasabb pártfogását.

Hol van az a lelkes magyar nő, ki ezen eszmét megragadná; ki practicusabb alakot adna ezen ügynek, melylyel — ha jól tudom — a nőképzőegylet már régebben küzd.

Álljon ki a sikra a nemzet tapsai közt!

Táviratok.

Marseille, jul. 3. Gambetta megválasztott. Rouher Charente inférieureben megbukott.

Páris, jul. 3. A megközelítőleg ismert választási eredmények 34 megyében (Szajna-megye kivételével): 56 republikánus és 12 conservatív képvisel. — Az eddig tudomásra jutott választási eredmények szerint a 11. megválasztott közül 80-90-en a mérsékelt köztársasági párthoz tartoznak, kik Thiers politikáját támogatják.

Róma, jul. 3. A király szemlét tartott a nemzetőrök és csapatok fölött, s mindenütt nagy tüntetésekkel fogadtatt. A király meglátogatta az amphitheatrumot, hol viharos lelkesedéssel üdvözölték. A miniszterek, képviselők és diplomatai testület szintén jelenvoltak.

Brüssel, jul. 4. Brüggeben egy bourbon-orleanista családi-értekezlet fog tartatni.

Lyonban Milland és Dedianire radicalisok választattak meg.

Bécs, jul. 3. Londonból jelentik, miszerint már kiadott a parancs, hogy még ez év lefolyta előtt az egész kelet-indiai hadsergét hátultólólkkal láttassék el. Hogy ez általános elővigyázati, vagy pedig bizonyos eshetőségekre vonatkozó intézkedés-e? még eddig nem tudatik.

Legujabb.

Páris, jul. 3. A választások megközelítő eredményei így állnak: Loiret, Charente, Alsó-Szajna, Cote de Nord, Cher departementokban conservatívek, — Vienne departementban a császárság alatt volt követ, Soubeyran, választattak meg; a tudalévó többi departementbeli választások köztársaságiak; egy csekély részt még nem tudhatni. Faidherbe három helyen, Denfort két helyen választott meg. — A párisi választások 350 sectióból 166-ban így ütöttek ki: Wolowski, André, Corbon, Gambetta (42,300 szavazattal), Flavigny, Kestner, Treppel. A végleges eredményt holnaputánál hamarabb aligha lehet megtudni.

Páris, jun. 4. (Éjjel.) A párisi választások megközelítő eredménye a következő: Wolowski, André, Pernolet, Louvet, Morin, Pressensé, Morin, Lenormande, Corbon, Gambetta, Dietz, Plouéque, Clissey, Kestner, Krantz, Laboulaye, Lefébure, Serbet, Pichat, Droun, Maceau és Bocay. A szavazatok 122,000 és 38,000 közt váltakoztak. Megválasztattak még Bonaulet, Flavigny, Pierrard, Haussonville és Freppel. A legitimisták és bonapartisták jelöltjei a departementokban majd mindent megkaptak.

Berlin, jul. 4. Bismarck Varzinba utazott s a nyár folytán valamelyik tengeri fürdőbe meendő.

Versailles, jul. 4. A nemzetgyűlés tegnap ülésében azon indítvány, hogy képviselők illetékes hivatalokat ne fogadjassanak el, elfogadtatt: erre megkezdék a vitákat a lapok biztosítási kötelezettségére vonatkozó törvényjavaslat felett a mely hevesen elleneztetett. Picard védte a törvényjavaslatot.

Florenz, jul. 3. A király ide érkezett. Tegnap jelen volt Rómában a helyhatóság által rendezett táncmulatságon.

Ujdonságok.

— A városi közgyűlésen tegnap, a szín- és városház felépítésére felveendő kölcsön művelének keresztül vitelére kiküldött bizottság jelentése alapján, a bécsi „Öst. Central-Bodencredit-Bank” ajánlata 700,000 frtnak, 90-es árfolyam mellett leendő kölcsönadása iránt, ellenvetés nélkül elfogadtatt. — Ma a közgyűlés a rendes időben folytatattni fog.

* Az országgyűlés — bécsi hírek szerint — a jövő hóban néhány napra egybe fog hivatni, miután a delegációk nem érzik magukat kompetenseknek az osztrák Lloyd szabadsalmának megújítására.

* (Beküldetett.) A helybeli izraelita felső leányiskola növendékei július 3-án a kiserdőben mulatságot tartottak, mely alkalommal a 4-dik osztályú növendékek a lövőde teremében német szavakat mondtak s egy kis német szindarabot is német nyelven játsztak. Igen tiszteljük a növendékek ebbeli szép igyekezetét, de az illető tanítónők csak nyertek volna az elismerésben, ha a hazai nyelvről is annyi kegyességgel méltóztának volna viselkedni, hogy derék növendékeikkel magyar szavakat és magyar szinművet tanultassanak be. Anyvi bizonyos, hogy igen kevés kivétellel a helybeli leánynevelőkben a germanismus tulságos előszeretettel ápolatik, mi nem csoda, miután maguk a tanítónők, — kevés kivétellel — sem értik azon ország nyelvét, mely nekik mindent nyújt, de mely tőlük oly keveset nyer.

Egy izraelita atya.

* Világosról írják nekünk: Örömmel ragadom meg az alkalmat nyilvánosságra hozandó azon érdekes mozzanatot, mely Világos közönségének a kor szellemével haladni törekvéséről tesz tanuságot. Ugyanis tegnap, jul. 2-án a délelőtti órákban tartott meg közszereketben álló birtokosunk Bohus István úrnál a helybeli olvasó-egylet alakuló gyűlése, melyben mindenek előtt az olvasó-egylet megalakultnak kimondatván, egyhangulag el. elnökül fennevezet birtokos ur, id. jegyzői ifj. Németh János, id. pénztárnokul Valerian Károly megválasztattak, — azután az alapszabályok kidolgozására Valerian Károly, Moldován János és ifj. Németh Jánosból álló három tagu bizottság nevezetett ki, végül a nélkülözhetlenül szükségeltető burtorzás beszerzése iránt tettett intézkedés. Az egyletnek már eddig 45—50 tagja van, mi kezdetnek nem megvetendő szám, s miből következtetve, bizton remélhetjük, hogy egylettünk megszilárdulva fel fog virágzni, és ez, tekintve egy ily egyletnek üdvös célját vajmi kívánatos is! Nem hagyhatom érintetlenül: miszerint az olvasó egylet létesülését legfőbbképen Bohus István birtokos ur buzgalma és áldozatkészségének köszönhetjük.

Egy egyleti tag.

* A nemzetközi vasuti congressus, mely Berlinben aug. 16—18 között tartatik, Magyarországot Csengery Antal s Kautz Gyula urak fogják képviselni. Az antwerpeni, földrajzi nemzetközi gyűlésre pedig Tóth Agoston ur, osztálytanácsos a közlekedésügyi miniszteriumban utazik, aki ezen alkalommal bemutatja az általa készített nevezetes domborműveket.

* Azon számos panasz folytán, hogy a törvényhatóságok által a katonaság egyes állomás helyeinek változtatása iránt a katonai közegekkel megindított tárgyalások közben ezek a változtatásnak azon ürügy alatti szegülnek ellen, mert a megszállott állomáson az élelmenezs szerződéssel biztosítva lévén, ettől a katonaság a változtatás vagy csere által elesnék, és ez uton a kanai kincstár károsodást szenvedne, a hadügyminiszterium kijelentette, hogy az élelem biztosítására kötött szerződések az állomásváltoztatás vagy cserének akadályul nem szolgálhatnak, minthogy mindegyik vállalkozó az általános szabályozott feltételek szerint a változásba belenyugodni tartozik.

* Az angol republikánusok a párisi események óta napról napra nyitabban kezdenek fellépni. Így Odger, a híres londoni koripháus a Newcastlenben közelebb tartott republikánus meetingen a következő figyelemre méltó beszédet tartotta: A lordok és a követek háza csaknem az összes földbirtokot kezére kerítette Angliában, mely egykor a nép tulajdona volt; és most ha valamely egyszerű munkás azt találja mondani, hogy e földbirtokok körül kielégítőbb eljárást kellene követni, mely inkább megfélemlene a nemzet érdekében, rögtön rablónak kiáltatik ki. S eme földbirtokosok, kik nagyobbbrészt a legkérdésebb módon jutottak tulajdonukhoz, nem elégszenek meg pusztán a földdel; de követelik a vizet is, mely az országot keresztül folyja, követelik a halakat, melyek e vizekben élnek, követelik a vadakat és házinyulákat, melyek a földhátán tenyésznek s követelik a madarakat, melyek a levegőben röpködnek; sőt még ez sem elégti ki mohó vágyukat; maguk számára foglalják le a föld gyomrában levő ásványokat, és ha előnyösnek s gazdaságukat növelőnek találják, lemennek Belzebub birodalmába is, és azt is maguk számára követelnék. És mit tett az arisztokratia avagy a monarchia a népet? kérdé továbbá Odger. Elvették a nép földbirtokát, elrabolták tőle a tanulhatás eszközeit és módját, tönkre s haszonvehelenné tették a hadserget. Ó, mondá végül, nagyon bizik a munkás-osztályban, mely a középosztálylyal karöltve nagy dolgokat vihet véghez azon fenhéjazó uracsokkal szemben, kik azt hiszik, hogy a „föld a földesurakké” s kik hihetőleg meg is fogják kísérteni e kis módosítást becsuztatni a biblia új kiadásába.

* Rejtélyes öngyilkosság. Pécsről írják: június 30-án a reggeli órákban Scholz Bruno, 32 éves, vasuti hivatalnok a Tatyén revolverrel szíven lövte magát. Az eset annál feltűnőbb volt, mert két nappal előbb esküdött meg. Nejének egy levelet hányott hátra, melyben bocsánatot kér tettéért, melyet kénytelenességből követ el. Az előtte való éjjel kérdezte nejét, ha nem akarna-e vele együtt meghalni? Aznap ugyanis a szerencsétlen csomagot kapott és táviratokat, melyekre mindannyiszor elhalványult. Mindnyájan

azt hiszik, hogy az öngyilkosság amerikai párba következmenye, mit más körülmények is igazolni látszanak; állítólag Amerikában viszonyra volt egy spanyol nővel, kinek férje őt üldözőbe vettes megüzentet, hogy akkor fogja magát megboszulni, mikor leginkább nehezére esik. A spanyol az említett csomagban a revolvért küldte. A fiatal ember a csomag vételével állítólag így kiáltott föl: „Ha már 1000 mértföldnyirel utólerik az embert, közel a halál!”

* Kunhegyesről — írják a „Debrecen”-nek, — hogy ott a legközelebbi vásár alkalmával egy igen fényesen öltözött „uri hölgy” lépett be egy szűrszabó áruhelyére, karján kiadéval, az iparos udvarias előzékenységgel fogadta a „tisztelt” vendéget, ki „cselédjei számára” összevásárolt néhány darab szűrt, azonban, míg ezeket „szekeréhez” vitette, ott hagyta a „csecsemőt,” mindjárt igérkezvén visszamenni és a szűrök árát lefizetni. És úgy tön, a miként beszéle. A jóhiszemű szabó készséggel is engedette a „hölgy” kívánságának. De mi történt? A nő még most sem tért vissza a jámbor szabóhoz, az ott hagyott „gyermek” sem háborgatja a jó embert, sem pedig enni nem kér, mert az nem volt egyéb, mint egy ügyesen bepótlált — fatuskó.

Arad szab. kir. város polgári törvényszéke f. é. július 8-ik napján, s szükség esetében következő napokon, délelőtti fél 10 órakor a törvényszéki teremben következő ügyek fognak nyilvánosan előadatni u. m.:

- Herbstein Ignácznak — Scheinberger Jakab ellen 400 frt s járuléai iránt.
- Fülöp Ferencnek és érdektársainak — Robitsek Sámuel, és Nasch Mor ellen 344 frt 88 kr. s járuléai iránt.
- Hártmann Hermánnak — Wajkovits Pál, és neje ellen 340 frt s jár. iránt.
- Mály Gedőnek, mint Nyulai Antal volt csődpergyelölőjének, Nyulai Antal csődtömege ellen 335 frt 1 kr. s jár. iránt.
- Oláh Gábornak Elias Armin ellen árverészi vital, s több rendbeli házbeli ingó tárgyak visszavétele iránt.
- Birta Helena hagyatékának — Epstein Lipót ellen 5000 frt s jár. iránt.
- Birta Helena hagyatékának-Epstein Lipót ellen 400 frt s jár. iránt.
- Grünwald Ferencnek Heim Károly ellen 17 frt s jár. iránt.
- Wald Miklósnak illetőleg nejének Kohn Babette ellen 140 frt s jár. iránt.
- Mikálátsán Lenának Pothof Rezső és pertársai ellen.
- Helstern Sebestyénnek Steiner Fülöp ellen 400 frt s jár. iránt és folyó hó 13-ik napján d. e. 9 órakor.
- Csernovits Péternek Stiffson B. ellen 34237 frt 60 kr. s jár. iránti pere.

Előadó: Szekulits János, törvényszéki közbíró.

Ottubay Károly, bíró.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, leszámítol naponta piaci és telepitett váltókat, előlegez értékpapírokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételét és eladását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb feltételek mellett eszközli.

Közzgazdászati.

Mentsük meg bortermelőinket!

Darwin tana a fajok kihalási módjáról, a nemzetekre alkalmazva, a legnagyobb erkölcsi igazsággá válik. A cultura adja az életerőt, és a mely nemzet a culturában a mely nemzetekkel ki nem állja a versenyt, az önmagát semmisíti meg. E tan főleg reánk alkalmazható leginkább. Mert mi még mindig ignoráljuk ez erkölcsi igazságot, s nem teszünk annak eleget, mit a kor követel, s érdekeink parancsolnak, — főleg anyagi téren.

Igen, anyagi téren! miután a cultura nem csupán szellemi haladást, de egyszersmind anyagi fejlődést is feltételez, És bármennyit gondolkozunk: létünk biztosítására csakis a culturában találjuk fel a legbiztosabb eszközt, ha tudniillik szellemi s anyagi tekintetben párhuzamosan haladunk.

Igaz ugyan, hogy az előtörékvést egyre hangoztatjuk. De mi haszna, ha anyagi téren mégis mindig a kezdő szerepére vagyunk kárhoztatva és minden szép terv folyvást dugába dől.

Mióta panaszkodunk csak borkereskedelmünk pangása miatt is; mióta tervezgetünk s igyekszünk annak lendületet adni: mégis folyton az elmelet terén maradunk. Pedig tény, hogy bortermelőink állapota mindinkább rosszabbul; sőt nem csekély része már is pusztulásnak néz elébe.

Ezen szomorú állapot oka abban keresendő, hogy Magyarországnak évenként mintegy 24 millió akó borából legfeljebb 2 millió akóra megy exportja;

hogy a vám- és kereskedelem ügyében önállóan nem intézkedhetvén, természetényei s így borai kivételére nézve sem köthet előnyös vámszerződéseket;

hogy a váltásdíj oly magasra emeltetett, miszerint az a szőlő értékét közelíti meg; pedig regie levonásával az abban fekvő tüke kamatait sem adja meg jelenben, hogy az óriási véradó következtében a munkáskéz annyira megfogyott, hogy ma holnap a szőlőművelés lehetetlenné válik, — főleg pedig a drága napszám, a hordónak mindinkább drágulása teszi azt lehetetlenné.

Sokan ugyan borkereskedelmünk pangását a hátrányos szőlőművelés borkelésének, de egyszersmind a természetök hanyagságának róják fel kizárólag, és csakis az okszerű kezeléstől várják annak lendületét.

Ebben ugyan sok igaz van, de abszolút igazság még sincs. Mert egyes erők képtelenek borkereskedelmünknek lendületet adni, ehhez országos erő szükséges, és pedig a nép és kormány együttes közreműködése, épen úgy, mint ezt Franciaország tévé;

mert a praktikus borkelés nem csupán abból áll, hogy természetes borunk a maga szűzies állapotában megőriztessék, s a helyes pinczekezelés érvényesítettessék és a szőlőfajok megválasztásának: hanem, hogy borainknak egyforma íze évről évre meglegyen épen úgy, mint ezt a francia boroknál tapasztaljuk; — tehát, hogy az általam oly gyakran sürgetett francia borkelésést meghonosítsuk; annál is inkább, mivel a külföld tőlünk évről évre boraink egyforma ízét követeli, és csak is ez esetre hajlandó azoknak piacait megnyitni;

mert a természetőre nézve főkéllék: hogy arról győződjék meg, miszerint természetényének kelendősege kezd lenni, miután csakis ez ösztönözheti borának helyes kezelésére és tökéletesítésére, épen úgy, mint ezt jelenben is a gabnane-műeknél teszi, látván e részbeni fáradozásának megjutalmazását;

mert mi haszna igyekszük borát javítani a termelő, ha munkájának megérdemelt díját el nem veheti; mihaszna vannak hatalmas borai, ha kénytelen azokat itthon elpocsékolni; és mihaszna készít kristálytisztaságu s gazdag czukortartalmu asszort, ha csupán családja körében kell azt elfogyasztania!

De vannak olyanok is, kik a folyvást szaporodó vasutaktól várják borkereskedelmünk lendületét. Az ilyenek ellenében elég legyen annyit megjegyezmem, hogy a vasut csakis a szállításra nézve tényező, s természetényeink előnyös értékesítésére csupán akkor van befolyással, ha a continentalis államok egyikének vagy másikának rossz termése folytán azokra szükség van; különben azon esetre sem volnánk képesek elárusítani természetényeink feleslegét, ha az egyre szaporodó vasutakon kívül még tűzhelyeinket összekötő csatlád vasutaink is volnának. Példa erre az 1864-ki bór gabnatermés s az igen is csekély kivitel, és borkereskedelmünk egyretartó pangása, dacára annak, hogy a külfölddel már akkor is összekötő vasutaink voltak.

Egyébiránt borkereskedelmünk pangása miatt főleg bortermelőink alsóbb osztályára válik mindinkább válságossá a helyzet. Ezen osztály az, amely önfenntartása tekintetéből kizárólag a szőlőművelésre van utalva. Éppen ezért fájdalmasan szemléljük, hogy borait évről évre már szűretelek alkalmával kénytelen elpredálni, és pedig a helybeli korcsma bérloknek, kik is ezen osztály nyomasztó helyzetűfelhasználva, 4—5 kr.-ron vásárolják össze mustban itezjét a bornak, és 20—22 krajczárért mérik ki ugyanez osztálynak. Valóban elmondhatjuk, hogy folyvást a sisyph köszirt ez osztálynak minden munkaerejét és szerzeményét elnyelő molochja; — egész életét földördással tölti sziklához szegzeve Prometheusként.

Ahhoz tehát, hogy borkereskedelmünknek lendületet adhassunk, — szükséges:

- vám, hitel- és kereskedelemügyünk függetlenítése;
- társulat alakítása, és pedig Buda-pestén „Országos magyar borkiviteli társulat” czim alatt, és a zempléni Hegyalján, Györök-Ménés-Hegyalján s Ermelléken fiókokkal: ugyiszintén ügynökségek felállítása, egyelőre azonban London, Hamburg, Berlin és Szt.-Pétervárott;
- a francia borkészítési rendszer meghonosítása;
- okszerű pinczekezelés és a szőlőfajok nemestítése; végre
- borkiallítás minden évben, és a kitűnő borok s szőlőfajok kiállításnak országos megjutalmaztatása; nemkülönben olyanoknak, kik okszerű pinczekezelésüket az illetékes gazdasági egyesülettől, megvizsgálása nyomán nyert bizonyítvány által a kiállításon igazolni képesek.

Igen, országos erő s országos megjutalmazás szükséges itt! Mert ha a lófajok nemestítésére országos jutalmakat osztogatunk: kell, hogy boraink nemestítésére annál inkább áldozunk s elárusításra célzából a fennebb ajánlott mód szerint előbb piacokról gondoskodjunk. Mert gondoljuk meg, hogy borkereskedelmünk pangása folytán legkevesebb 55 millió frtra menő vesztesége van az országnak minden évben, hogy bortermelőink pusztulásnak néznek elébe.

Igen, bortermelőinket veszély fenyegeti! . . . Bortermelőinket meg kell menteni! . . .

Zemplén.

Üzleti tudósítás.

Arad, jul 5.

(Kohn Gyulától) Gabnaüzlet. A buzában a vevők, a gyenge kínálat dacára, tartózkodóan viselték magukat, mi által az iránylat érezhetőleg lanyhábbá vált, és az ár 5—10 kr.-nyi csökkenést szenvedett.

Kukoricza szilárd, változatlan. A többi gabnane-mű lanyha, 5—10 kr. csökkenéssel, a forgalom jelentéktelen.

Szesz nagyban 53—53 és fél, kicsinyben 54 kr. fokontint hordóstól.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. július 5-én.

5% Metallikus . . .	59 30	Híteltőleszt . . .	288 50
Nemzeti község . .	63 85	Váltó Londonra .	123 25
1860. évi község . .	101 2	Ellát.	1.1 —
Bankrészevény . .	7.74	Arany	6.80

20 frank-darabok 981¹/₁₀

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

Nyári idényre alkalmas tárgyak OBETKO és ERNYEI 39. számú cég alatti üzletében ARADON.

Szalma kalap gyári raktár.

Közönséges szalma kalapok fiuk és leányoknak 40 50 krtól, urak és hölgyeknek 60 80 kr. 1 frt, valódi florentin 1 frt, 1 frt 20 kr. 1 frt 50 kr.

Szővet kalapok, igen könnyű viselet, fiuknak 1 frt 50. 1 frt 80., uraknak 2 frt 50. 3 frt.

Sapkák posztó és levarrott selyemből fiuknak 1 frt 20 uraknak 1 frt 50. 1 frt 70.

Kalap-minták hölgyeknek legváltozatosabb alakokban 30 40 kr.

Lábbelik dús raktára.

melyekre különösen figyelemztetjük a n. é. közönséget és tartósságért kezeskedünk.

Női reggeli cipők, bőr és szövet 80. kr. 90. kr. 1 frt 70 kr. finomabbak sarkokkal 2 frt 20. 2 frt 50 kr.

Magas női topánok sarkokkal, brünnelből fűzővel és ruganynyal 2 frt 60. 2 frt 80. 3 frt. 3 frt 25.

Bőrből hasonló arányban.

Gyermek cipők 2 évtől 4 évig 45. 80 kr. 1 frt. 1 frt 15 kr.

Nagyobbaknak 1 frt 70. 1 frt 90. 2 frt. 2 frt 50. Különösen felemlitendők a szegzett talpú rez-orrú cipők bőrből 1 frt 90. 2 frt 20. 2 frt 50. 3 frt.

Hasonló készületek fiuknak ruganynyal 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Férfi lábbelik.

Finom legújabb szabásu topánok, fél dupla talppal, zerge bőr, kezttyü- vagy borjubőrből 5 frt. 5 frt 50. 6 frt. — Diszesen kiállítva lack orral 6 frt 50. 7 frt. 8 frt.

Bécsi fénymáz, (Wichs) mely kitűnő fényén kívül a bőrt folytonos puhaságban tartja, 1 doboz 3, 5, 10 kr. 1 font 35 kr.

Kesztyűk.

Prágai glaci kesztyűk urak és hölgyeknek 75. 90 kr. 1 frt. — Szarvasbőr kesztyűk 90 kr. 1 frt. 1 frt 50. — Katonai kesztyűk 80. 90 kr. 1 frt. — Szövet-kesztyűk gyermekeknek 15. 20 kr., urak és hölgyeknek 30. 40. 50 kr.

Napernyők

pamutból 60. 80 kr. 1 frt. Selyemből 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Férfi napernyők 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Esőernyők pamutból 1 frt 25. 1 frt 60 kr. Alpaca 3 frt. 3 frt 50. 4 frt. Selyemből 5 frt. 6 frt 8—12 frtig.

Esőköpenyek uraknak 9, 10, 12, 14 frt.

Fehérneműek uraknak

6 finom gallér 90 kr. 1 frt 50. 1 pár kez-elő 40. 50 kr. — 6 rumburgi zsebkendő 1 frt 40. 2 frt 2 frt 50.

Ingek, színes és fehér 1 frt 20. 1 frt 50. 2 frt. 2 frt 50.

Nyakkendők és csokrok változatos alakban 20, 30, 40, 50 krtól felfelé.

Kéz- és mell-gombok csont, gyöngyház, kagyló és talmi-aranyból 10, 20, 30 40 krtól, finom láncok, női broche és fülbevalók, kar- és nyakékek és érmek.

Uti készletek

kézi kofferek 2 frt 50. 3 frt. 4 frt. táskák szövetből 1 frt 30. 1 frt 50. táskák bőrből 2 frt 50. 3 frt. 4 frt. Necessairek, — uri plaidok szíjjal, alsó ingek gyapottból.

Toilett tárgyak.

Illatszerek és szappano, sz. pító viz és hajfestő. Rubin fogpor Dr. Máthétól 1 frt. — Kölniviz, Clementin zárdából, mely illatszer fő-, gyomor- és főfájás ellen is hatásos 1 üveg 1 frt.

Mindenkire nézve fontos

ujjonnan feltalált ablak-redők, fából szőve, igen czélszerű, valamint a napheve és por ellen, ugy a hidegség és léghezam elhárítására, egy redőfelhúzóval közönséges ablakhoz 2 frt 80. 3 frt, rendelhetők minden nagyságban és finomságban.

Parquet és viasz-vásznak asztalra, falra és butorkra. — Asztali kések dús választékban 6 pár 1 frt 50. 2, 3, 4 frttől felfelé. Valamint zsebkések, konyha- és kenyér-vágók angol gyárakból.

Legfinomabb borotvák, minden darabért jótállás 1 frt 50. 2 frt.

Fonott kézi-asztali- és dolgozó-kosarak, kenyérnek és pohárnak való pléh-tálczák, valamint meleg tálak alá való fa-tálczák.

Alpaca és alpaca-ezüst evő-készletek, u. m. kések, kanalak, gyertyatartók sat. ezen ércz egyedüli, melyért 10 évig jótállhatunk, hogy sem színét nem veszti, sem pedig roz utó-ize nincs. — Kávé főzők gőzerővel non plus ultra és több nevek alatt, kávéperkelők, és amerikai őrlők; habverők és ugorkavágók, cifrázó kések és furók ételdisztésekhez; czélszerű kés fénő darabja 35 kr.

Folt kivető minden szövetből, kitűnő porcelán ragasztó, rozsdafolt kivető fehérneműekből, egy-egy üveg 20 kr. — Féregvesztő porok és folyadékok 20, 30 kr. moly, bolha és poloskák ellen. 533-4-6

GYERMÉK-JÁTEKOK.

Czelszerű tárgyak névnapi és alkalmi ajándékul.

Monogramm levélpapírok:

100 db. levélpapír monogrammal vagy egész női névvel 1 frt 50. 1 frt 80. 2 frt.

Rendelhetők több betűvel is angol papírra

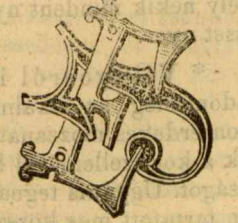
LÁTOGATÓ JEGYEK.

100 darab látogató jegy fénypapírra 1 frt 20. 1 frt 50. — 100 darab látogató jegy bristol papírra 1 frt 60. 2 frt.

LEVÉLPECSETELŐ MARKOK

1000 darab veresszínű egész névvel és lakással 3 frt. 3 frt 50.

Rendelések gyorsan postán eszközöltetnek.

Nap- és esernyők raktára.

A „rumburgihoz“ czimzett VÁSZON-RAKTÁR

ajánlja a t. cz. közönségnek mindennemű rumburgi, hollandi, creas és fonalvásznak, mindenféle asztalneműk, törülközők és asztalkendők,

LEGÚJABB RUHAKELMÉK

mint barége, grenadin, lüster, dús választékban,

FEKETE ÉS SZÍNES SELYEM-SZÖVETEK,

kész női ruhák s egyéb öltönyök,

kabátkák, paletok, köpenyek bársony, posztó, selyem és clott kelmékből minden időszakra,

por- és eső-köpenyek,

nyakkötők, gallérok, kézelők, fehér és színes fehérneműk, selyem-, czérna- és fildeco-harisnyákából álló dús készletet a legjutányosabb áron.

533-1-3

STRASSER J. GYULA.

Férfi és női fehérneműk gyára.

Saját gyártmányú takarók és matrácok.

Angol s francia kesztyűk.

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

533-1-3

Hirdetmény.

A Tauczi erdőből Tauczon leszállítva van 150 öl eser haszár fa szabad kézből eladó, az elszállítás is elvállaltatik. — Értekezhetni a Tauczi jegyzőnél. 554-1-3

KUTTN GYULA

ujjonnan nyitott

kalap- és lábbeli-árúk

kereskedése

főter, dr. Kreszties-fele házban, „Zemplényi“ kávéháza mellett

ajánlja a nagyérdemű t. cz. közönségnek a legújabb és legfinomabb bel- és külföldi nemez és selyem férfi- és gyermekkalapokból, mindenféle polgári és katonai sapkákból, valamint mindennemű

férfi, női és gyermek-topánokból,

továbbá valódi prágai kesztyűk nyakkötők gallérok és kézelők, fehér és színes fehérneműk, esernyők s több efféléből álló dús felszerelt raktárát.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Hirdetmény.

555-1

Az 1871. évi június hó 12-én Dorgoson, és 15-én Sistarovetzen tartott árverésen bérbe nem adott több dorgosi és sistarovetzi pagonybeli gazdasági és erdészeti bértárgyak 1871. évi július hó 12-én Dorgoson, és 13-án Sistarovetzen az illető erdész irodájában második árverés alá bocsájtatnak.

Az illető bértárgyak közelebbi megnevezéséről a lippai m. k. erdőhivatali irodában és az illető erdőgondnokságnál — hól az árverési feltételek is megtekinthetők — tudomás szerezhető.

Lippai m. k. erdőhivatal.

Laptulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomatja és kiadja Réthy Lipót. (Főter, a Minoriták zardájával szemben.)

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

556-1-3

Legjobb szerkezetű hírneves

amerikai varrógépek

5 évi jótállás mellett

jutányosabban mint bárhol

kaphatók

Herrling Jánosnál.

Szép- és színház-utca sarkán.

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

ni denkor d. e. 9 órakor következő fel-
telemek mellett el fog adatni.

Legjobb szerkezetű hírneves amerikai varrógépek 5 évi jótállás mellett jutányosabban mint bárhol kaphatók Herrling Jánosnál. Szép- és színház-utca sarkán. 557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3

557-1-3